

Richtlijn: gedragsregels op spoorwegterreinen (RLN00300)

Landelijk geldende afspraken en informatie met en voor alle gebruikers van spoorwegterreinen

Kenmerk	RLN00300
Versie	V015
Datum	01-06-2025
Status	Definitief

Beherende instantie: ProRail Afdeling Veiligheid
Inhoudsverantwoordelijke: Manager Veiligheid

© 2019 Behoudens de in of krachtens de Auteurswet 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

© 2019 Apart from the exceptions in or by virtue of the 1912 copyright law no part of this document may be reproduced or published by print, photocopying, microfilm or any other means without written permission from the author.

Inhoud

Revisiegegevens		4
1	Inleiding	6
2	Verkrijgen van toegang tot spoorwegterreinen	8
2.1	Wie heeft toegang tot spoorwegterreinen?	8
2.2	Verplichting tot medewerking en identificatie	8
2.3	Voorwaarden betreden spoorwegterreinen	9
2.4	Bezoekers/leveranciers emplacementen	10
3	Gedagsregels werken op spoorwegterreinen	12
3.1	Toezicht	12
3.2	Handhaving	12
3.3	Niet-spoorvoertuigen op emplacementen	12
3.4	Afval op emplacementen	13
3.5	Alcohol, drugs, medicijnen	13
3.6	Communicatiemiddelen en tablets	14
3.7	Fotograferen en filmen (inclusief drones)	14
3.8	Gestrande reizigers	14
3.9	Persoonlijke beschermingsmiddelen	14
3.10	Roken	15
3.11	Vergunningen	15
3.12	Waarschuwingskleding met hoge zichtbaarheid	17
3.13	Weersomstandigheden	18
3.14	Melden gevaar, melden storingen, klantvragen	19
4	Rijden en rangeren	20
4.1	Bevoegdheid om te rijden en/of rangeren	20
4.2	CBG-, NCBG- en Bijzondere spoorwegengebied	20
4.3	Snelheid op emplacementen	20
4.4	Rangeerbewegingen van en naar bijzondere locaties CBG	20
4.5	Rangeerbewegingen van en naar bijzondere locaties NCBG	21
4.6	TijdRuimteSlot	21
4.7	Omleidingsmogelijkheid beladen reizigerstreinen	21
5	Werkzaamheden aan materieel	22
5.1	Veilige werkomgeving voor uzelf en uw collega's	22
5.2	Werkzaamheden aan materieel in buitendienstgesteld gebied	22
5.3	Spoorfuncties en overzichtskaarten emplacementen	22
6	Werkzaamheden in opdracht van ProRail	24
6.1	Veilig werken en voldoen aan V&G verplichtingen	24
6.2	Digitaal Veiligheidspaspoort (DVP)	24
6.3	Veiligheidsinspecties door railAlert	24
6.4	Werkverlichting die machinist op rijdende treinen hindert	24
6.5	Opslaan materialen en materieel ten behoeve van projecten proces-/projectaannemer	25
6.6	Huisregels in technische ruimten	25
6.7	Huisregels in bemenste gebouwen in beheer bij ProRail	26
7	Calamiteiten/Incidenten	28

7.1	Incidentenbeheer hoofdspoorweginfrastructuur	28
7.2	Hoe te handelen bij een calamiteit/incident?	28
7.3	Ontruiming/evacuatie	28
7.4	Persrichtlijn	29
8	Bijlagen	30
8.1	Bronnen en apps	30
8.2	Emplacementen op orde, gedragsregels	31

Revisiegegevens

Datum	Versie (en status)	Hoofdstuk/ paragraaf	Wijzigingen (op hoofdlijnen)
17-01-2019	V010 (Definitief)	Totaal	Dit document is een update van Richtlijn Huisreglement ProRail. RLN00300 Versie 009 d.d. 1 juli 2015)
24-01-2019	V010 (Definitief)	Hoofdstuk 8	Actualisatie link naar huisregels ProRail gebouwen en technische ruimten
27-01-2020	V11 (Definitief)	Paragraaf 2.1	Informatie over verzoek "aanvragen toegang emplacementen
19-05-2020	V12 (Definitief)	Hoofdstuk 7	Actualisatie link update Handboek Incidentmanagement Rail
01-06-2021	V13 (Definitief)	Gehele document	<ul style="list-style-type: none"> - Hyperlinks geupdate (mede n.a.v. aanpassingen ProRail-website en Logistiek portaal - In verschillende hoofdstukken redactionele wijzigen. - Titel en inhoud hoofdstuk 6 aangepast zodat duidelijk is dat de inhoud van hoofdstuk van toepassing is op alle werkzaamheden die worden uitgevoerd in opdracht van ProRail.
01-03-2022	V14 (definitief)	Gehele document	<ul style="list-style-type: none"> - Links naar o.a. railAlert-site aangepast n.a.v. update website van railAlert
01-10-2024	V14 (definitief)	Paragraaf 2.1	<ul style="list-style-type: none"> - Reparatie van hyperlink na aanpassen van update overzicht sluitsystemen (paragraaf 2.1). Betreft geen inhoudelijke mutatie, enkel een kleine reparatie. Geen versie verhoging.

01-06-2025	V15 (definitief)	Gehele document	<ul style="list-style-type: none"> - Verduidelijking van eisen gesteld aan veiligheidskleding alinea 3.12) en toevoeging draagplicht werkbreek op basis van besluit van het SPO (strategische platformoverleg). - Aanpassingen in H1, 3.2, 3.4 en 3.11. in verband met het van kracht worden van de Omgevingswet en het vervallen van art 19 Spw. - In paragraaf 6.1 in algemeen verwijzen naar contractafspraken in plaats van naar brancheregelgeving - Aanvulling paragraaf 6.5 t.b.v. opslaan van materiaal en materieel waarbij extra aandacht voor opslag buiten PVR en verwijderen na afronden werkzaamheden. - Toevoeging paragraaf 6.7 betreft een verwijzing naar huisregels ProRail gebouwen.
------------	------------------	-----------------	---

1 Inleiding

ProRail is de beheerder van de hoofdspoorwegen in de zin van de 'Spoorwegwet' (de hoofdspoorweginfrastructuur). Hoofdspoorwegen betreffen zowel de vrije baan als emplacementen.

Veilig werken op spoorwegterreinen, landelijke en lokale afspraken

Iedereen die zich bevindt op het spoorwegterrein dient zich bewust te zijn van de veiligheidsrisico's én er alles aan te doen om zichzelf en anderen niet in gevaar te brengen. Welke regels hiertoe zijn opgesteld en welke (gedrags)afspraken hierover gemaakt zijn, staat

- In Onderhavig document 'Richtlijn: gedragsregels op spoorwegterreinen (RLN00300)' (regels en informatie die van toepassing zijn/is op de volledige hoofdspoorweginfrastructuur).
- Per emplacement in een document 'Lokale bijzonderheden emplacement X' (aanvullende informatie op de landelijke afspraken voor het specifieke emplacement). De beschikbare documenten zijn te vinden via: [Lokale bijzonderheden emplacementen](#).

ProRail is de beheerder van zowel het landelijke document 'Richtlijn: gedragsregels op spoorwegterreinen (RLN00300)' als de emplacementenspecifieke documenten.*) Al deze documenten zijn tot stand gekomen in samenwerking met meerdere gebruikers van de hoofdspoorweginfrastructuur/emplacementen. De RLN00300 is in beheer bij de afdeling Veiligheid van ProRail;

Niet ieder hoofdstuk uit 'Richtlijn: gedragsregels op spoorwegterreinen (RLN00300)' is relevant voor alle doelgroepen. Onderstaande tabel toont voor wie ieder hoofdstuk in ieder geval bestemd is.

	Hoofdstuk	Doelgroep
1	Inleiding	alle doelgroepen
2	Verkrijgen van toegang tot spoorwegterreinen	alle doelgroepen
3	Gedragsregels werken op spoorwegterreinen	alle doelgroepen
4	Rijden en rangeren	machinisten/rangeerders
5	Werkzaamheden aan materieel	machinisten/storingsmonteurs
6	Werkzaamheden in opdracht van ProRail	opdrachtnemers
7	Calamiteiten/incidenten	alle doelgroepen
8	Bijlage 1: Bronnen en apps	alle doelgroepen
8	Bijlage 2: Afdelingen en functies	alle doelgroepen
8	Bijlage 3: Emplacementen op orde, Gedragsregels	alle emplacementgebruikers

Tabel 1.1 Hoofdstukken plus doelgroepen

Verschillende typen regelgeving/informatie

'Richtlijn: gedragsregels op spoorwegterreinen (RLN00300)' bevat:

- Regels die afkomstig zijn uit wet- en regelgeving. Waar dit van toepassing is, wordt de naam van de oorspronkelijke wet- en regelgeving in cursief vermeld (o.a. *Spoorwegwet*, *Omgevingswet*).
- Regels die alle betreders van spoorwegterreinen van belang achten om de veiligheid tijdens het werken te borgen, en die
  - onderdeel zijn van de 'Netverklaring inclusief Operationele voorwaarden' (alleen van kracht voor spoorwegondernemingen) óf van het contract dat ProRail heeft met zijn opdrachtnemers;
  - gedragen worden door de branche in de vorm van Best Practices voor het veilig werken op spoorwegterreinen.
- Overige eisen
- (Achtergrond)informatie: uitleg over werkprocessen en faciliteiten op spoorwegterreinen/emplacementen met als doel het veilig efficiënt en effectief werken mogelijk te maken.

De hoofdstukken 4 tot en met 8 bevatten alleen (achtergrond)informatie die de doelgroep(en) helpt/helpt veilig te werken op spoorwegterreinen. De andere hoofdstukken zijn een mix van wet- en regelgeving, omgevingsvergunningen, contractuele afspraken, Best Practices, overige eisen en achtergrondinformatie.

De informatie uit de emplacementspecifieke documenten bevat lokale beperkingen, die veelal (in)direct afkomstig is uit wet- en regelgeving, Best Practices en (achtergrond)informatie.

Logistiek Portaal van ProRail

Op meerdere plaatsen in de documentatie (landelijk en lokaal) wordt verwezen naar het Logistiek Portaal; deze website is alleen toegankelijk voor geregistreerde gebruikers (zie voor meer informatie 8.1).

2 Verkrijgen van toegang tot spoorwegterreinen

2.1 Wie heeft toegang tot spoorwegterreinen?

In de ‘*Spoorwegwet, art. 22, lid 2*’ is geregeld wie toegang heeft tot spoorwegterreinen. De volgende groepen worden onderscheiden:

- Werknemers van de infrabeheerder (ProRail) en zij die activiteiten uitoefenen in diens opdracht.
- Machinisten, rangeerders, wagencontroleurs, treindienstleiders en zij die betrokken zijn bij het opleiden van deze veiligheidsfunctionarissen.
- Werknemers van spoorwegondernemingen (reizigers- en goederenvervoerders) en zij die werkzaamheden uitvoeren in opdracht van een spoorwegonderneming (opdrachtnemers/hulppersonen).
- Werknemers van wagenhouders en materieeleigenaren en hun opdrachtnemers voor werkzaamheden aan dat materieel.
- Zij die een wettelijke taak uitoefenen (bijvoorbeeld: politie/brandweer/ambulance; toezichthouders Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en arbeidsinspectie (Inspectie SZW)).

Aanvragen toegang emplacementen en opstelterreinen

Emplacementen en opstelterreinen zijn afgeschermd. Voor het openen van een toegangspoort/-deur om vervolgens het emplacement en opstelterrein te betreden is een fysieke sleutel maar soms ook een digitale sleutel nodig.

In het document “[Overzicht sluitsystemen \(hoofd\)toegangspoort emplacementen](#)”, dat staat weergegeven in de bibliotheek Lokale bijzonderheden emplacementen van het Logistiek Portaal, vindt u informatie over het type sleutel aanwezig op de hoofdtoegang(en). De meeste toegangspoorten kunnen worden geopend met een Viro-sleutel. Mocht het emplacement voorzien zijn van een ander sluitsysteem, dan een Viro-sleutel dan kunt u een verzoek tot autorisatie doen via accountmanagement@prorail.nl. Ook voor extra viro-sleutels kunt u een verzoek hiertoe doen via accountmanagement@prorail.nl. Voor het verstrekken van Viro-sleutels en/of toegangspassen hanteert ProRail de voorwaarde dat de verzoeker een contractuele relatie heeft met ProRail.

2.2 Verplichting tot medewerking en identificatie

Conform de ‘*Wet op de uitgebreide identificatieplicht*’ verleent iedereen die zich op spoorwegterrein bevindt medewerking aan ambtenaren die op grond van de wet bevoegd zijn tot toezicht of handhaving én die zichzelf als zodanig kunnen identificeren (bijvoorbeeld: politie; toezichthouders Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT); inspecteurs ministerie van SZW; buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) van ProRail).

Iedereen die zich op spoorwegterrein bevindt, kan door deze ambtenaren worden gevraagd om zijn legitimatie en is verplicht deze te tonen.

2.3 Voorwaarden betreden spoorwegterreinen

Betreedt u een spoorwegterrein dan:

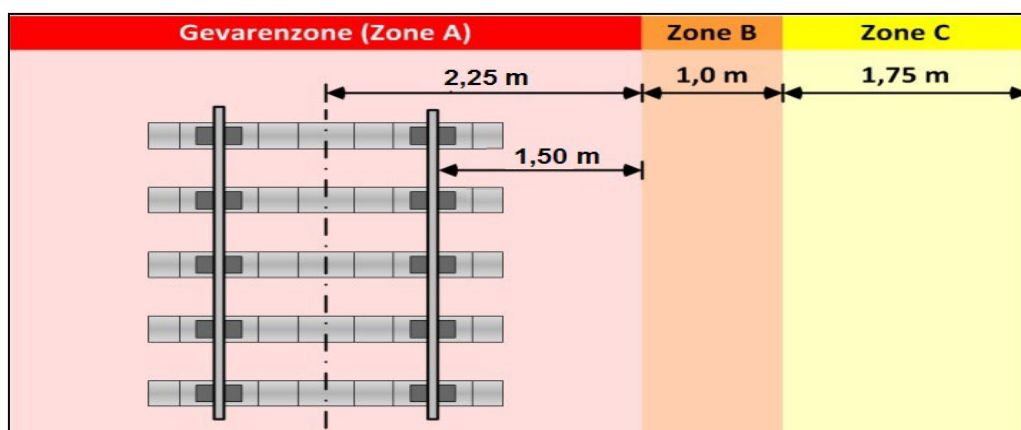
- kunt u aantonen dat u werkt in opdracht van en /of werkzaam bent bij de partijen die staan in *artikel 22 van de Spoorwegwet* (zie 2.1);
- kunt u zich identificeren met een geldig identiteitsbewijs:
  - paspoort van één van de landen van de Europese Unie, of
  - ID-kaart van één van de landen van de Europese Unie, of
  - Nederlands rijbewijs^{*)}, of
  - vreemdelingendocument^{**)}.
- weet u in welke zone u zich mag bevinden (zie 2.4);
- bent u op de hoogte van de risico's en gevaren.

^{*)} Een Nederlands rijbewijs is een algemeen erkend identiteitsbewijs, maar in situaties waarin gegevens over verblijfsstatus en nationaliteit belangrijk zijn, kunt u zich er niet mee identificeren.

^{**) B}ent u geen ingezetene van de Europese Unie, dan dient u ook een geldige tewerkstellingsvergunning te kunnen tonen.

Gevarenzone (Zone A), Zone B en Zone C

Afhankelijk van de zone waarin u voor u werkzaamheden komt (afbeelding 2.1), gelden eisen.

Afbeelding 2.1: Gevarenzone (zone A), en nabijheidzones B en C

De 2,25 m- en 1,50 m-grensmaat voor de Gevarenzone (zone A) in afbeelding 2.1 gelden bij een baanvak-snelheid van max 140 km/h. Bij andere snelheden gelden andere grensmaten (tabel 2.1).

Max baanvak-snelheid	Grens gevaarzone (zone A) ten opzichte van hart spoor	Afstand ten opzichte van dichtstbijzijnde spoorstaaf
140 km/u	2,25 m	1,50 m
160 km/u	2,40 m	1,65 m
200 km/u	2,75 m	2,00 m
300 km/u	3,00 m	2,25 m

Tabel 2.1: Grensmaten bij de verschillende baanvak-snelheden

Gevarenzone (zone A) en zone B

Moet u zich voor uw werkzaamheden bevinden in de gevaarzone (zone A) en/of zone B dan:

- Bent u in het bezit bent van één van de volgende passen:
  - Bevoegdheidsbewijs machinist (het bevoegdheidsbewijs maakt u automatisch bevoegd spoorbetreder).
  - Bedrijfspas van de spoorwegonderneming waarop staat dat de eigenaar bevoegd spoorbetreder is.
  - DVP (Digitaal Veiligheidspaspoort) of DVP-dagpas.
- Heeft u een duidelijke opdracht of taak (dikwijls opgesloten in de rol/functie die u namens de spoorwegonderneming of ProRail vervult).
- Heeft u kennis van de inhoud van het document 'Richtlijn: gedragsregels op spoorwegterreinen (RLN00300)'.

Denk voordat u zich begeeft in de gevaarzone (zone A) of zone B na over de risico's (rijdend materieel; struikelgevaar). Houd u strikt aan onderstaande regels voor de looproute en het oversteken van indienstzijnde sporen.

Om de looproute (inclusief looppaden) te mogen gebruiken, dient u:

- bevoegd te zijn;
- een taak-/dienststopdracht te hebben.*)

*) Bent u bevoegd, maar niet lokaal bekend, dan dient er iemand met u mee te lopen die zowel bevoegd als lokaal bekend is.

Voor het oversteken van indienstzijnde sporen geldt:

- Gebruik zoveel mogelijk de looproutes (inclusief dienstpaden met (actieve) beveiliging) die uw werkgever heeft voorgeschreven.
- Zijn er geen looproutes of zijn deze versperd, dan gebruikt u zoveel als mogelijk ongelijkvloerse kruisingen of openbare overwegen.
- Houd u altijd aan de instructie van uw werkgever/opdrachtnemer.

Zone C en daarbuiten

Dit betreft terrein dat afhankelijk van de max baanvaksnelheid minimaal 2,5 meter tot 3,25 meter van de dichtstbijzijnde spoorstaaf is verwijderd (3,25 tot 4 meter vanuit hart spoor). Komt u alleen in zone C of daarbuiten dan geldt:

- Neem kennis van inhoud document 'Richtlijn: gedragsregels op spoorwegterreinen (RLN00300)'.

2.4 Bezoekers/leveranciers emplacementen

Bezoekers/leveranciers emplacementen moeten altijd worden opgehaald door de contactpersoon (opdrachtgever/collega) waarmee ze een afspraak hebben. De bezoeker/leverancier mag het emplacement uitsluitend betreden onder begeleiding van de contactpersoon die hiertoe bevoegd is.

Betreden zone C (of daarbuiten)

De contactpersoon:

- Is verantwoordelijk voor de veiligheid van de bezoeker/leverancier.
- Geeft de bezoeker/leverancier algemene instructies over gevaren op het emplacement én wat te doen bij incidenten.
- Geeft de bezoeker/leverancier de vereiste PBM's (persoonlijke beschermingsmiddelen). *Tip: naast veiligheidskleding, -schoenen kunnen aanvullende PBM's worden vereist, neem dit ook mee in de voorbereiding.*

Betreden van zone A en B

In aanvulling op bovenstaande eisen 'Betreden zone C (of daarbuiten)' geldt dat een bezoeker/leverancier zich uitsluitend in de gevarenzone (zone A) en/of zone B mag bevinden indien hij:

- aantoonbaar geïnstrueerd is (bijvoorbeeld bij het ontvangen van een DVP-dagpas);
- wordt begeleid.

Het is aan de opdrachtgever om invulling te geven aan bovenstaande eis.

3 Gedragsregels werken op spoorwegterreinen

Voor veilig werken op spoorwegterreinen is het van belang dat we elkaar aanspreken op onveilig gedrag en/of onveilige situaties. In dit hoofdstuk komen daarom aan bod:

- Toezicht
- Handhaving
- Niet-spoorvoertuigen op emplacementen
- Een aantal alfabetisch gerangschikte thema's (van 'Afval op emplacementen' tot 'Weersomstandigheden')
- Melden gevaar, melden storingen, klantvragen.

3.1 Toezicht

Bij het opstellen van dit document is op initiatief van de hoofden veiligheid van de diverse gebruikers van de hoofdspoorweginfrastructuur en ProRail én in samenwerking met de spoorsector (via het Directeurenoverleg Veiligheid) afgesproken invulling te geven aan het inrichten van toezicht conform de *'Arbowet (o.a. artikel 8 lid 4)'*. 'Toezicht' houdt hierbij in, het in samenwerking zorgen voor:

- Frequent het gesprek aangaan over regels en gemaakte afspraken (dus ook over de inhoud van het document 'Richtlijn: gedragsregels op spoorwegterreinen (RLN00300)' met zowel het verantwoordelijk management op het hoofdkantoor als met de operationeel verantwoordelijk managers.
- Het van elkaar weten wie namens de gebruikers van de hoofdspoorweginfrastructuur (spoorwegondernemingen, onderhoudsbedrijven) de verantwoordelijke is voor en/of deelnemer aan bovengenoemd overleg.
- Het elkaar aanspreken op niet-veilig werken én het elkaar complimenteren wanneer er conform de veiligheidsvoorschriften wordt gewerkt.

3.2 Handhaving

Iedere werkplek langs de vrije baan en/of emplacement wordt geregeld bezocht door personen die toezien op naleving van de wettelijk regels. Deze personen zijn medewerkers van handhavende organisaties als:

- Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT): handhaving *'Spoorwegwet'* / Wet vervoer gevaarlijke stoffen
- Het ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid (SZW): handhaving *'Arbowet'* (Inspectie SZW).
- Gemeenten/milieudiensten: handhaving Omgevingswet.

Bezoeken van handhavende organisatie kunnen onaangekondigd of aangekondigd plaatsvinden. Bij een aangekondigd bezoek, is het streven dat:

- Een vertegenwoordiger van ProRail meeloopt.
- Wanneer de handhaver ook de onderhoudswerkplaats op een emplacement wil bezoeken, ProRail de relevante gebruikers hiervan op de hoogte brengt en hen uitnodigt mee te lopen.

3.3 Niet-spoorvoertuigen op emplacementen

Het naleven van onderstaande afspraken borgt het veilig gebruik van vervoermiddelen (auto, fiets, enzovoort).

Let op: treinverkeer (rangeren) heeft altijd voorrang op al het andere verkeer

Verlichting

Moet u verlichting voeren op niet-spoorvoertuigen (bijvoorbeeld (vracht)auto, fiets), dan moet deze zodanig zijn dat de machinist hiervan in zijn cabine geen enkele hinder (bijvoorbeeld verblinding) ondervindt.

Fietsen op emplacementen

Fietsen is toegestaan op voorwaarde dat:

- Er door de spoorwegonderneming een Taak Risico Analyse is gemaakt, en
- de daarin voor het fietsen beschreven maatregelen worden nageleefd.

Maak altijd gebruik van bestrate weggedeelten (beton, asfalt, klinkers). Op andere locaties (bijvoorbeeld schouw-, inspectie- en looppaden) is fietsen niet toegestaan.

Niet-spoorvoertuigen in de gevarenzone (zone A) en zone B

Het gebruik van vierwielige niet-spoorvoertuigen (quad, motorvoertuig, elektrokar) op schouw-, inspectie- en looppaden is:

- Verboden in de gevarenzone (zone A).
- Toegestaan in zone B op voorwaarde dat:
  - het pad breed genoeg is, en
  - het voertuig niet binnen 1,50 m van de dichtstbijzijnde spoorstaaf komt.

Parkeren

Het parkeren van niet-spoorvoertuigen op ProRail-terrein is alleen toegestaan wanneer:

- Het werkgerelateerd is.
- De toegang/doorgang van hulpdiensten op geen enkele wijze wordt geblokkeerd.
- Er zoveel als mogelijk gebruik is gemaakt van de aanwezige parkeermogelijkheden.

Overnachting

Het is niet toegestaan voertuigen (of andere middelen) op spoorwegterrein te plaatsen met als doel erin te overnachten. Voor uitzonderingen op dit verbod, zie de emplacementsspecifieke documenten met lokale bijzonderheden.

3.4 Afval op emplacementen

Conform de 'Omgevingswet' stelt ProRail als beheerder van emplacementen de volgende regels vast:

- Het is verboden afval te storten dat als afval meegebracht is van buiten het emplacement.
- Afval deponeren is alleen toegestaan op daartoe bestemde plaatsen/afvalbakken.
- Het scheiden van afval is verplicht op plaatsen waar voor dit doel verschillende afvalcontainers staan.

3.5 Alcohol, drugs, medicijnen

Het is voor alle aanwezigen op spoorwegterrein verboden onder invloed te verkeren van:

- Alcohol.
- Soft-/harddrugs.
- Reactie beïnvloedende geneesmiddelen (gele sticker).

Voor een omschrijving van 'onder invloed verkeren van stoffen die de vaardigheid kunnen verminderen tot het uitoefenen van een veiligheidsfunctie (of het uitoefenen van toezicht op een dergelijke functie), zie de 'Spoorwegwet, artikel 3 en 4'.

3.6 Communicatiemiddelen en tablets

Machinisten en rangeerders

In 40 km/h gebieden én na de passage van een sein dat voorschrijft de snelheid tot 40 km/h te begrenzen, gebruikt de machinist – behalve bij stilstand – geen communicatiemiddelen anders dan ten behoeve van veiligheidsgerelateerde communicatie met de treindienstleider.

Andere functies dan machinisten en rangeerders

Communicatiemiddelen (mobiel/smartphone; portofoon) en tablets mag u tijdens werktijd alleen gebruiken op een veilige plek én wanneer dit werkgerelateerd is.

3.7 Fotograferen en filmen (inclusief drones)

ProRail verbiedt het fotograferen/filmen langs de hoofdspoorweg, tenzij:

- het past in de rol/functie die iemand namens de spoorwegonderneming of ProRail vervult, of;
- in het geval van pers/media, de afdeling Communicatie van ProRail er goedkeuring aan heeft verleend.*)

*) Vraag in het geval van pers/media altijd eerst toestemming aan de afdeling Communicatie van uw eigen onderneming.

3.8 Gestrande reizigers

Iedere reizigersvervoerder dient een procedure voor gestrande reizigers te hebben.

3.9 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Afhankelijk van de arbo-risico-inventarisatie voor de werkzaamheden die u uitvoert/gaat uitvoeren, kunnen bepaalde persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) verplicht zijn.

Naast waarschuwingskleding, bijvoorbeeld:

- Veiligheidsschoenen (minimaal klasse S3).
- Veiligheidshelm (alleen de kleur geel of wit is toegestaan**).
- Werkhandschoenen.

U bent er zelf verantwoordelijk voor dat u beschikt over de juiste PBM's. U kunt hiervoor bij uw werkgever terecht.

** uitzondering: Per werk of project kunnen afspraken worden gemaakt voor verbijzonderde taken (bijvoorbeeld voor BHV'er/EHBO'er).

3.10 Roken

Is roken uit veiligheidsoverwegingen (aard van de werkzaamheden) verboden, dan houdt u zich aan dit verbod.

In de emplacementspecifieke documenten met lokale bijzonderheden kunnen plekken zijn aangewezen waar roken expliciet wel of niet is toegestaan.

3.11 Vergunningen

Het is van belang dat wijzigingen van activiteiten/procesvoering op emplacements, tijdig worden doorgegeven aan ProRail. ProRail is namens de gebruikers van emplacements bij wet aangewezen als aanvrager/coördinator van de benodigde vergunning voor het exploiteren van het spoorwegemplacement.

Is het gewenst andere activiteiten op een emplacement plaatst te laten hebben dan de al vergunde en reeds gemelde activiteiten, dan is het verplicht hierover af te stemmen met ProRail om te bepalen of een nieuwe of gewijzigde omgevingsvergunning nodig is. Een verzoek hiertoe kan de gebruiker indienen bij ProRail. Naast deze omgevingsvergunning kan ook sprake zijn van activiteiten die gemeld moeten worden bij het bevoegd gezag en waarvoor de vervoerder/gebruiker van het emplacement zelf verantwoordelijk is.

De twee belangrijkste typen vergunningen zijn:

1. Omgevingsvergunning voor activiteiten in het beperkingengebied van het hoofdspoor op grond van de Omgevingswet (voorheen artikel 19 Spoorwegwet)
2. Omgevingsvergunning voor het exploiteren van een spoorwegemplacement.

Werkzaamheden op, onder en langs hoofdspoorwegen

Voor werkzaamheden op, onder en langs hoofdspoorwegen is een 'omgevingsvergunning voor activiteiten in het beperkingengebied van het hoofdspoor op grond van de Omgevingswet' nodig.

ProRail verleent deze vergunning namens de minister van Infrastructuur & Waterstaat.

Zie ook: <https://www.prorail.nl/leveranciers/inhoud/vergunningen-aanvragen>

Omgevingsvergunning voor het exploiteren van een spoorwegemplacement

Alle met de spoorwegondernemingen overeengekomen afspraken omtrent de omgevingsvergunningen voor emplacements staan in paragraaf 3.4.2 en bijlage 5 (Algemene voorwaarden) van de [Netverklaring](#). Voor niet-spoorwegondernemingen geldt dat ProRail in de opdrachtovereenkomst met de opdrachtnemer naleving eist van dezelfde milieu-gerelateerde gebruiksvoorschriften/beperkingen.

Voor veel van de milieubelastende activiteiten op emplacements is een 'Omgevingsvergunning voor het exploiteren van een spoorwegemplacement' vereist. Wanneer er een activiteit bijkomt, dient dit vergund te worden in de aangepaste 'Omgevingsvergunning' óf is een 'melding' vereist.

Sommige activiteiten op het emplacement vallen buiten de omgevingsvergunning voor het exploiteren, zoals het schoonmaken en repareren van spoorvoertuigen. De uitvoerder van die activiteiten is, na overleg met ProRail, verplicht hierover zelf een melding te doen bij het bevoegd gezag.

ProRail regelt de aanvraag en het beheer van de actuele 'Omgevingsvergunning' en streeft daarbij in overleg met gemeenten, waterschappen en provincies naar evenwicht

tussen milieuvoorschriften (en eventuele maatregelen) en functioneel gebruik van het betreffende emplacement.

In de 'Omgevingsvergunningen' staan verplichtingen (in de vorm van voorschriften en landelijke uniforme regels (artikelen)) waaraan iedereen die het emplacement gebruikt zich moet houden. Zo zijn er bijvoorbeeld voorschriften/artikelen om o.a.

- Geluidsoverlast te voorkomen.
- (Milieu)gevaarlijke stoffen op te slaan conform PGS-normen (Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen).
- Bodemvervuiling te voorkomen.

Wie gebruik maakt van een emplacement moet zich niet alleen houden aan die voorschriften/artikelen, maar ook op de hoogte zijn van de volledige inhoud van de betreffende 'Omgevingsvergunning', zie:

- omgevingsvergunningen [regio Noord Oost](#)
- omgevingsvergunningen [regio Randstad Zuid](#)
- omgevingsvergunningen [regio Randstad Noord](#)
- omgevingsvergunningen [regio Zuid](#)

Verplichtingen die direct gevolgen hebben voor de exploitatie/het gebruik op een specifieke locatie, zijn vaak al vertaald in de vorm van een voorschrift dat specifiek geldt voor het betreffende emplacement of de specifieke gebruiker van het emplacement en/of benoemd in de 'Checklist milieu' (bijvoorbeeld: snelheidsbeperking; beperkingen in spoorgebruik). Zie ook de emplacementspecifieke documenten met lokale bijzonderheden.

Checklist milieu

Bijzonderheden en beperkingen in het gebruik van emplacementen, die voortkomen uit geluid, trillingen of vervoer van gevaarlijke stoffen zijn ook verwerkt in de 'Checklist milieu'. Deze wordt jaarlijks via de 'Tafel van Verdeling' verspreid en is daarnaast te vinden in de bibliotheek [Milieucapaciteit](#) op het Logistiek Portaal.

3.12 Waarschuwingskleding met hoge zichtbaarheid

Bevindt u zich op spoorwegterrein buiten de gebouwen, dan bent u verplicht¹ op de bovenzijde van uw lichaam (romp) gele/oranje signalerende veiligheidskleding te dragen. Deze signalerende veiligheidskleding moet ten minste voldoen aan klasse 2 van de NEN-EN-ISO 20471 (Waarschuwingskleding met hoge zichtbaarheid).

Hierbij geldt:

- X-vormige reflecterende strepen zijn niet toegestaan.
- De kleding dient gesloten gedragen te worden.
- De waarneembaarheid van de fluorescerende kleding en de retro-reflecterende strepen mag niet worden aangetast door het dragen van een rugzak, schoudertas of gereedschappen.
- De kleding dient niet zo vuil of oud te zijn, dat deze meer zwart dan geel/oranje is.
- De kleding is zowel op de voor- als achterzijde voorzien van een bedrijfsnaam- of logo van de werkgever.

Let op:

Voert u werkzaamheden uit in opdracht van ProRail of bent u medewerker van ProRail dan geldt in aanvulling op bovengenoemde eisen dat:

- De signalerende **boven**kleding voorzien moet zijn van tenminste twee horizontale retro- reflecterende strepen waarbij er minimaal één het gehele lichaam omcirkelt en twee verticale retro- reflecterende strepen die over de schouders doorlopen tot minimaal de bovenste horizontale reflectieband die het gehele lichaam omcirkelt. Al deze retro- reflectie banden moeten, conform NEN-EN-ISO 20471, 50 mm breed zijn.
- Fluorescerend gele bovenkleding (jas/vest) is de verplicht te dragen kleur voor de Veiligheidsman (VHM); de Grenswachter (GRW); de Leider werkplekbeveiliging (LWB); de Leider lokale veiligheid (LLV) en de Begeleider buitendienstgesteld spoor (BBD).
- Uitvoerenden en overige aanwezigen dragen fluorescerend oranje bovenkleding (jas/vest).
- Er geldt een verplichting tot het dragen van een werkbroom wanneer je je begeeft in zone A (gevaarzone), B (nabijheidszone) of op een bouwplaats waar ProRail de opdrachtgever is²
  - De (werk)broom is tenminste voorzien van reflecterende strepen. De positie en de breedte van de reflecterende strepen is overeenkomstig de NEN-EN-ISO 20471(minimaal klasse 1). Dit houdt in minimaal 2 banden (360 graden rond) van retroreflecterend materiaal met een onderlinge afstand van ten minste 50mm). De breedte van de retroreflecterende strepen is cf de NEN-EN-ISO 20471 50 mm. Eisen aan de positie van de banden staan omschreven in de NEN-EN-ISO 20471. Er geldt geen eis aan de kleur van de broek.

Uitzonderingen op draagplicht van een werkbroom

- Voor krolmachinisten geldt een uitzondering, zij hoeven geen werkbroom met reflecterende strepen te dragen.
- Lassers zijn vrijgesteld van het dragen van een broek met reflecterende strepen. De beschikbare lasoveralls zijn genormeerd zonder reflecterende strepen op de broekspijpen.

---

¹ In de emplacementspecifieke documenten met lokale bijzonderheden kunnen emplacementsgebieden aangegeven worden waar het niet verplicht is waarschuwingskleding met hoge zichtbaarheid te dragen.

² Deze eis is van kracht wanneer in het contracten/overeenkomst versie 15 (v15) van dit document (RLN00300) als bindend document opgenomen is.

- Medewerkers, bezoekers, leverancier die in opdracht van ProRail zich begeven/ werkzaamheden verrichten op perrons en in stations, ongeacht de zone zijn vrijgesteld van het dragen van een werkbreek met reflecterende strepen
- Voor medewerkers van spoorwegondernemingen en andere bedrijven waarbij ProRail niet de opdrachtgever is, geldt de verplichting voor het dragen van een werkbreek met reflecterende strepen niet. Toelichting: ProRail heeft geen zeggenschap over deze medewerkers en hun werkgevers en opdrachtgevers stellen hun eigen kledingvoorschriften. Hiermee worden o.a. de volgende instanties bedoeld. Reiziger- en goederenvervoerders, NS Stations, toezichthouders, hulpdiensten begrafenisondernemingen en andere groepen met bijzondere bevoegdheden (o.a. provincie (dijkbewaking), Waterschappen, Gasunie, Tennet, Milieudiensten).

3.13 Weersomstandigheden

Onweersmaatregelen

Een blikseminslag in de bovenleiding of een spoorstaaf kan zich over grote afstand verplaatsen. Een inslag op kilometers afstand kan zodoende in een fractie van een seconde de werkplek bereiken en ernstige gevolgen hebben.

Volg bij buiten werken als groep of alleenwerkende tijdens onweer de regels van uw eigen onderneming. Zijn deze er niet, dan is het advies: hanteer de '10-seconden-regel' om het risico in te schatten:

- Tel het aantal seconden tussen het zien van de lichtflits en het moment waarop u het geluid van de donder hoort.
- Is het aantal seconden minder dan tien:
  - Onderbreek de werkzaamheden.
  - Zoek een veilig onderkomen (gebouw, materieel, onder een brug/viaduct).
- Is een veilig onderkomen niet te vinden, dan verspreiden (in het geval van een groep) en op de hurken gaan zitten.
- Als alleenwerkende belt u uw werkgever/opdrachtgever en:
  - vertelt u wáár u zich bevindt en hoe veilig u de situatie inschat
  - maakt u afspraken over het al dan niet voorzetten van de werkzaamheden.

Wordt er toch iemand door de bliksem getroffen:

- Sla alarm (BHV/EHBO).
- Verleen hulp indien de situatie veilig is.

Treedt er na de laatste donderslag binnen vijftien minuten geen flits of donderslag op, dan mag u ervan uit gaan dat het onweer voorbij is en kunt u het werk hervatten.

Sneeuwmaatregelen emplacementen

Bij sneeuwval en ijzel is het nodig gedeelten (o.a. belangrijke looproutes; toegangswegen naar tankplaten; serviceperrons) van het emplacement begaanbaar te houden. Afspraken hierover zijn vastgelegd in het Winterboek.

3.14 Melden gevaar, melden storingen, klantvragen

Acuut gevaar

Bel 112 wanneer er sprake is van acuut gevaar/een levensbedreigende situatie. De meldkamer 112 informeert vervolgens de Meldkamer Spoor.

Reizigers-/goederenvervoerdersloket

Voor het melden van, storingen en defecten óf het stellen van een vraag kunt u terecht bij het reizigers-/goederenvervoerdersloket. De loketmedewerker zorgt ervoor dat uw melding terecht komt bij de juiste persoon/afdeling.

Meldingen worden na binnenkomst geregistreerd. De melder wordt op de hoogte gehouden van de voortgang.

Bereikbaarheid loketten

Reizigers- en goederenvervoerders

Werkt u bij een reizigers- of goederenvervoerder en heeft u vragen of wilt u meer informatie? Neem dan contact op met onze accountmanagers. Zie voor meer informatie:

<https://www.prorail.nl/samenwerken/vervoerders/contact>

Rijdend personeel (machinisten/rangeerders)

Rijdend personeel staat in direct contact met de treindienstleider. Ziet u langs de vrije baan of op een emplacement een situatie die direct van invloed is op de treindienst, dan belt u de treindienstleider. Deze zet de direct noodzakelijke acties in gang en geeft uw melding door aan de Meldkamer Spoor.

4 Rijden en rangeren

De informatie in dit hoofdstuk is alleen bestemd voor veiligheidsfunctionarissen die bevoegd zijn om te rijden en/of rangeren.

Lokale bijzonderheden Nederland per Primair Procesleidingsgebied zijn te vinden op het Logistiek Portaal: [Logistiek Portaal - Milieucapaciteit \(sharepoint.com\)](https://sharepoint.com)

4.1 Bevoegdheid om te rijden en/of rangeren

In de documentatie van uw spoorwegonderneming staat hoe u uw bevoegdheid aantoont om te rijden en/of rangeren.

Bij het rijden en rangeren op emplacementen handelt u altijd conform:

- De spoorwegregelgeving.
- De documentatie van uw spoorwegonderneming (bijvoorbeeld het Handboek machinist; het Handboek vervoerproces; het Veiligheidsbeheersysteem).
- De aanwijzingen van de treindienstleider.

4.2 CBG-, NCBG- en Bijzondere spoorwegengebied

De hoofdspoorweginfrastructuur (inclusief emplacementen) bestaat uit een combinatie van Centraal Bediend Gebied (CBG), Niet Centraal Bediend Gebied (NCBG) en Bijzondere spoorwegengebied (particulier terrein).

Een actueel overzicht van de Niet Centraal Bediende Gebieden vindt u op het Logistiek Portaal in de bibliotheek [Infratekeningen](#).

4.3 Snelheid op emplacementen

Het is wettelijk verboden om bij het rangeren te rijden met een hogere snelheid dan 40 kilometer per uur ('*Besluit Spoorverkeer*, art. 32'). Op een emplacement kunnen doorgaande sporen liggen waar bij niet-rangeren harder gereden mag worden dan 40 km/u.

Op delen van een emplacement kan de toegestane maximale snelheid lager zijn dan 40 km/u. Deze snelheidsbeperkingen staan ter plekke aangegeven met borden. De snelheid aangegeven op de borden is dan geldig bij binnenkomst, bij rangeren en bij vertrek

4.4 Rangeerbewegingen van en naar bijzondere locaties CBG

Anti-icing-installatie

Op emplacementen kan een anti-icing-installatie aanwezig zijn. Indien deze installatie in gebruik is dient de anti-icing sein- en regelgeving te worden opgevolgd (borden conform '*Regeling spoorverkeer, Bijlage 4 (Seinenboek)*'). Zie ook de emplacementenspecifieke documenten.

Railinzetplaatsen

Een railinzetplaats is een locatie in een spoor waar het mogelijk is om railwegvoertuigen in en uit het spoor te zetten.

Railinzetplaatsen dienen altijd beschikbaar te zijn/gemaakt te kunnen worden om railwegvoertuigen in te kunnen zetten bij calamiteiten en/of herstelwerkzaamheden.

4.5 Rangeerbewegingen van en naar bijzondere locaties NCBG

Voor rangeerbewegingen naar bijzondere locaties en/of emplacementsvoorzieningen, zie de emplacementsspecifieke documenten met lokale bijzonderheden en/of de documentatie van uw eigen spoorwegonderneming.

4.6 TijdRuimteSlot

Een TijdRuimteSlot (TRS) is een afgebakend geografisch gebied dat door de treindienstleider NCBG voor een bepaalde tijd ter beschikking gesteld kan worden aan één machinist.

Een NCBG kan meerdere TijdRuimteSlots bevatten. Worden meerdere geografisch aan elkaar grenzende TijdRuimteSlots aan één gebruiker toegewezen, dan is deze combinatie één TRS.

Ieder toegekende/weggegeven TRS is beschreven. Er kan hierbij sprake zijn van een beperking:

- Bij een storing ontvangt de machinist eenmalig een aanwijzing voor de gehele looptijd van het TRS.
- Bij werkzaamheden binnen het TRS mag deze pas weggegeven worden aan de machinist na overleg tussen de treindienstleider NCBG en de machinist.

Geografische afbakening TRS:

- Grens CBG naar NCBG: S-bord.
- Grens NCBG naar CBG: sein.

Is het gebruik van het TRS beëindigd, dan meldt de machinist zich bij de treindienstleider en laat hij weten:

- Of het TRS conform de aanvraag is gebruikt.
- Op welk spoor hij zich met de trekkraft/het spoorvoertuig bevindt.
- Welke sporen in het TRS vrij en onbelemmerd beschikbaar zijn.
- Op welke sporen spoorvoertuigen zijn opgesteld.

Detailinformatie over TRS staat in de emplacementsspecifieke documenten met lokale bijzonderheden en/of de documentatie van uw eigen spoorwegonderneming.

Een actueel overzicht van de TijdRuimteSlots vindt u in het excelbestand "Overzicht NCBG gebieden" op het Logistiek Portaal in de bibliotheek [Infratekeningen](#)

4.7 Omleidingsmogelijkheid beladen reizigerstreinen

In de emplacementsspecifieke documenten met lokale bijzonderheden staat of er gebruik gemaakt kan worden van de omleidingsmogelijkheid beladen reizigerstreinen.

5 Werkzaamheden aan materieel

De informatie in dit hoofdstuk is alleen bestemd voor functionarissen die bevoegd zijn om te werken aan materieel.

5.1 Veilige werkomgeving voor uzelf en uw collega's

Bij alle werkzaamheden aan materieel geldt: creëer uw eigen veilige werkomgeving (inclusief het voorkomen van aanrijd- en weggrijdgevaar) conform de maatregelen uit de arbo-risico-inventarisatie van uw werkgever.

Tijdens het werken aan materieel mag geen verlichting gebruikt worden die de machinist op rijdende treinen op enige manier hindert.

5.2 Werkzaamheden aan materieel in buitendienstgesteld gebied

Zonder toestemming van de Leider werkplekbeveiliging (LWB) is het verboden:

- Een buitendienstgesteld gebied te betreden.
- Spoorvoertuigen te verplaatsen in een buitendienstgesteld gebied.

Staat het materieel waaraan u wilt gaan werken in buitendienstgesteld gebied, dan:

- Meldt u zich aan en – na de werkzaamheden – af bij de LWB.
- Kan de LWB bij aanmelden aangeven dat de werkzaamheden omwille van de veiligheid verboden zijn; in overleg met de LWB bespreekt u dan een alternatief.
- Valt u niet onder de verantwoordelijkheid van de LWB; u bent volledig zelf verantwoordelijk voor uw veiligheid.

5.3 Spoorfuncties en overzichtskaarten emplacementen

Spoorfunctie

Ieder emplacementsspoor kent een voorkeursfunctie: een aanduiding waarvoor het spoor bij voorkeur dient te worden gebruikt, bijvoorbeeld: tankspoor; servicespoor; opstelspoor. Dit voorkeursgebruik van sporen is niet exclusief, dat wil zeggen dat het gebruik van dat spoor niet beperkt is tot die functie. Een Excel-overzicht plus aanvullende informatie (o.a. nuttige spoorlengte) vindt u in de bibliotheek [Spoor- en perronlengtes](#) op het Logistiek Portaal.

ProRail kan de indeling van sporen (voorkeursgebruik) wijzigen tijdens het behandelen van verzoeken; zie ook: paragraaf 4.9 van de [Netverklaring](#). Het voorkeursgebruik dan wel een ander gebruik, wordt bepaald bij de capaciteitsverdeling. De aanvraag van een vervoerder wordt getoetst aan de omgevingsvergunning; om dit te kunnen doen, dient de aanvrager een beschrijving te overleggen van de processen die hij wil uitvoeren.

Overzichtskaarten

Per emplacement zijn overzichtskaarten beschikbaar met:

- De aanwezige sporen.
- De spoorfunctie en het bijbehorende voorzieningenniveau dat beschikbaar was ten tijde van publicatie van de tekening.

De kaarten vindt u op het Logistiek Portaal in de bibliotheek [Infratekeningen](#).

Aanvullend op de overzichtskaarten staat in de emplacementsspecifieke documenten met lokale bijzonderheden een informatieve omschrijving (en locatie-aanduiding) van de aanwezige voorzieningen ten behoeve van de activiteiten en bedrijfsprocessen van de spoorwegonderneming.

Voor een overzicht en omschrijving van de voorzieningen die ProRail biedt op de emplacementen ten behoeve van het rangeerproces, het opstellen van materieel en de verzorging van het materieel, zie paragraaf 3.6.3 en 3.6.4 van de [Netverklaring](#)

6 Werkzaamheden in opdracht van ProRail

De informatie in dit hoofdstuk is alleen bestemd voor functionarissen die bevoegd zijn en die in opdracht van ProRail werkzaamheden uitvoeren.

6.1 Veilig werken en voldoen aan V&G verplichtingen

ProRail heeft alle verplichtingen aan werkzaamheden, specifiek voor de spoorse omstandigheden, opgenomen in haar contractuele voorwaarden.

Opdrachtnemers dienen zich ter vergewissen van de inhoud van deze contractuele voorwaarden en zich hieraan te houden

6.2 Digitaal Veiligheidspaspoort (DVP)

Iedereen die in opdracht van ProRail werkzaamheden uitvoert in de zones A of B of op een bouwplaats, dient in het bezit te zijn van een DVP of DVP-dagpas.

Meer informatie over het DVP, het aanvragen van een DVP is te vinden op de [DVP-site van railAlert](#)

De [DVP-dagpas](#) is bedoeld voor mensen die incidenteel een locatie bezoeken waarvoor een DVP-pas verplicht is.

6.3 Veiligheidsinspecties door railAlert

De railinfra-branche heeft railAlert verzocht om namens haar het naleven van o.a. de [Life Saving Rules](#) tijdens werkzaamheden in en nabij het spoor te inspecteren. Daarnaast stelt railAlert periodiek thema's vast waar óók op zal worden geïnspecteerd.

De inspecties worden gehouden door één of meer Veiligheidsinspecteur railAlert (VIR). De inspectie en de opvolging (terugkoppeling, verbetervoorstellen, eventuele sancties) zorgen ervoor dat het handelen volgens de Life Saving Rules verbetert, evenals de algemene veiligheid in het spoor.

Een toetsingscommissie (deskundigen uit de railinfra-branche) beoordeelt of er daadwerkelijk sprake is van een overtreding. De werkgever en ProRail (opdrachtgever) sanctioneren op grond van:

- eigen interne regels, en
- procedures die zijn afgesproken met railAlert.

Afspraken met betrekking tot de veiligheidsinspecties zijn vastgelegd in een [convenant](#) dat geldt voor alle partijen binnen de railinfra-branche die door het volgen van het DVP-programma geautoriseerd zijn om werkzaamheden in en nabij het spoor uit te oefenen.

6.4 Werkverlichting die machinist op rijdende treinen hindert

Tijdens het werken aan railinfra mag geen verlichting gebruikt worden die de machinist op rijdende treinen hindert.

6.5 Opslaan materialen en materieel ten behoeve van projecten proces-/projectaannemer

Het is niet toegestaan materialen en materieel ten behoeve van projectwerkzaamheden te (ver)plaatsen zonder voorafgaande toestemming van de procesaannemer van ProRail van het betreffende emplacement, zie de emplacementspecifieke documenten met lokale bijzonderheden.

De procesaannemer kan op een emplacement locaties aanwijzen voor het opslaan/opstellen van materialen en materieel ten behoeve van project-/onderhoudswerkzaamheden. Is dit het geval dan staat dit in het betreffende emplacementspecifieke document met lokale bijzonderheden.

Materialen mogen niet binnen het Profiel van Vrije Ruimte (PVR) en het Rode Meetgebied (RM) worden opgesteld. Materialen moeten zodanig worden opgeslagen dat deze niet kunnen verschuiven, glijden, vallen zodat ze binnen het PVR/RM terecht komen.

De opdrachtnemer draagt zorg voor de veiligheid van de tijdelijke opslag van materialen en treft maatregelen zodat aan bovenstaande eis wordt voldaan en treft maatregelen zodat materialen niet (eenvoudig) door onbevoegden kunnen worden verplaatst en heeft aandacht voor de omgeving waar de materialen tijdelijk worden opgeslagen en treft indien nodig extra maatregelen.

De opdrachtnemer is verplicht om materialen die niet meer nodig zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden onverwijld te verwijderen.

6.6 Huisregels in technische ruimten

ProRail verlangt strikte naleving van onderstaande huisregels in technische ruimten en is niet verantwoordelijk voor schade die voortkomt uit het niet naleven ervan. Niet naleven van de huisregels in technische ruimten kan leiden tot ontzegging van de toegang tot alle technische ruimten.

Technische ruimten zijn onder te verdelen in:

- Technische ruimte met BMI-detectie en gasblusinstallatie
- Technische ruimte met alleen BMI-detectie.

Technische ruimten met een gasblusinstallatie mogen alleen onder begeleiding en naleving van de instructie worden betreden ('Veiligheidshandboek van de betreffende locatie, bijlage 8 Gasblusinstallatie').

Verder gelden voor het betreden van alle technische ruimten onderstaande regels.

Meldplicht

Meld direct aan de beheerder van de technische ruimte:

- Iedere gevaarlijke/onacceptabele situatie.
- Mankementen/defecten aan de installatie(delen).
- Overtreding van de huisregels.

Toegang

- Voor toegang tot technische ruimten is vooraf toestemming nodig van de beheerder van de ruimte.
- Voordat het werk gestart mag worden:
  - Beschikt de werkende over een goedgekeurd RVO/WBI-nummer.

- Heeft OBI/Centrale Service Desk van ICT Operations vlak voor aanvang telefonisch toestemming gegeven om met het werk te beginnen (het telefoonnummer dat gebeld moet worden, hangt meestal bij de toegangsdeur van het gebouw/de ruimte).
- Zorg ervoor dat personen zonder bevoegdheid geen toegang hebben tot de ruimte en controleer daarop.

Verantwoordelijkheid

- Bij aanvang van het werk is de uitvoerende direct verantwoordelijk voor de gang van zaken in de ruimte.
- Zijn er meerdere partijen aanwezig, spreek dan af wie de verantwoordelijkheid draagt.
- De laatst geregistreerde in de ruimte wordt verantwoordelijk gehouden voor de staat van de ruimte.

Mobiel bellen

Mobiel bellen in de technische ruimte is toegestaan.

Niet toegestaan in technische ruimtes

- Eten of zelfs het meenemen van etenswaren.
- Verpakkingsmaterialen mogen de technische ruimte niet in.
- Afval moet worden afgevoerd. Indien nodig kunnen afvalcontainers worden aangevraagd.
- Verspanende werkzaamheden als boren en zagen moeten buiten de technische ruimte plaatsvinden.
- Het afspelen van muziek.
- Het open laten staan van de deur van de ruimte.
- Het beperken van de installatiedelen in werking en de bereikbaarheid daarvan (o.a. blokkeren van roosters, automatische kleppen, schakelaars en blusvoorzieningen)
- De technische ruimte onbeheerd achterlaten zonder de deur op slot te hebben gedraaid.
- De technische ruimte na het werk onopgeruimd achterlaten/arbo-onveilig achterlaten. Al het gereedschap, materiaal en afval wordt na de werkzaamheden meegenomen (ook als het werk nog niet af is/op een later tijdstip wordt hervat).

Altijd overleg met de beheerder bij:

- Het gebruik van testopstellingen.
- Werkzaamheden waarbij stof en vuil in de apparatuur terecht kan komen (bijvoorbeeld verspanende werkzaamheden); de beheerder dient op hoogte te zijn van de wijze waarop de apparatuur beschermd wordt tegen stof en vuil, bijvoorbeeld vrijkomende (stof-) deeltjes direct opvangen en afvoeren.
- Opslag van materiaal in de buurt van de technische ruimte (nooit in de technische ruimte zelf).

Tijdelijke voorzieningen en opstellingen

Altijd voorzien van een label met:

- Houdbaarheidsdatum.
- Naam van de eigenaar.

Nadat de houdbaarheidsdatum verstreken is, zorgt de eigenaar voor het verwijderen van de betreffende kabel/patch.

Doorvoeringen

Altijd brandwerend afdichten en voorzien van een (tijdelijk) zegel.

6.7 Huisregels in bemenste gebouwen in beheer bij ProRail

Om (bouw)technisch- en onderhoudswerk uit te voeren aan een ProRail gebouw en aanliggende terreinen, door zowel interne als externe partijen, heb je toestemming nodig van HFM. HFM is de enige partij die toestemming kan en mag verlenen voor dergelijke werkzaamheden

Voordat er gestart wordt met de uitvoering van de werkzaamheden meld je je eerst bij de bij Facilitydesk (facilitydesk@prorail.nl , 088-231 3535). Met het aanmelden is men op de hoogte welke werkzaamheden op locatie worden uitgevoerd. Met de contactpersoon stem je de uit te voeren werkzaamheden af en zo nodig begeleid de contactpersoon je naar de plek waar deze uitgevoerd moeten worden

Landelijke geldende afspraken en informatie is opgenomen in het Huisreglement gebouwen en technische ruimten en gepubliceerd op ProRail.nl ([huisreglement-voor-bemenste-gebouwen.pdf \(prorail.nl\)](#)).

7 Calamiteiten/Incidenten

De term calamiteit en incident worden door elkaar gebruikt, waarbij calamiteit met name gebruikt wordt waar (dreigend) gevaar voor mens, dier, goederen en/of milieu plaatsheeft. Incident is meer een overkoepelende term, waarbij ook de bedrijfscontinuïteit een rol speelt.

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over calamiteiten/incidenten op spoorwegterrein. Voor uitgebreidere informatie zie het [Handboek Incidentmanagement Rail](#)

7.1 Incidentenbeheer hoofdspoorweginfrastructuur

Het 'Handboek Incidentmanagement Rail' is landelijke regelgeving ten behoeve van calamiteiten/incidenten op/langs de hoofdspoorweginfrastructuur en geeft inzicht in de organisatie van de incidentafhandeling inclusief de afstemming tussen betrokkenen.

Voor emplacementen waar sprake is van (rangeer)handelingen met gevaarlijke stoffen is er een overkoepelend emplacementbreed bedrijfsnoodplan (BNP); zie de emplacementspecifieke documenten met lokale bijzonderheden.

Ieder bedrijf dat een gebouw en/of eigen spoor heeft op een emplacement, dient daarnaast een eigen (bedrijfs)noodplan te hebben voor de gebouwen (en eventueel gebieden) die bij hun in beheer zijn. Zie hiervoor documentatie van uw eigen bedrijf.

Het emplacement-BNP en het bedrijfseigen noodplan worden, onder verantwoordelijkheid van ProRail, geregeld op elkaar afgestemd.

7.2 Hoe te handelen bij een calamiteit/incident?

Handel bij een calamiteit/incident als volgt:

1. Denk aan uw eigen veiligheid.
2. Loop bij een incident met gevaarlijke stoffen zoveel mogelijk haaks op de wind. Let op stand windvaan (indien aanwezig).
3. Waarschuw aanwezigen in de directe omgeving.
4. Laat trein-/rangeerbewegingen indien mogelijk stoppen (geef het gevaarsein).
5. Alarmeer de treindienstleider of bel 112.
6. Volg de aanwijzingen van de hulpdiensten en Algemeen Leider/Officier van Dienst Rail (AL/OVD-R).
7. Indien uw veiligheid dit toestaat, blijft u beschikbaar voor overheidshulpdiensten en het eventueel begeleiden van anderen (op het aangewezen verzamelpunt).
8. Volg de instructies die u van uw werkgever/opdrachtgever hebt ontvangen.

7.3 Ontruiming/evacuatie

De beslissingsbevoegdheid tot emplacementsontruiming ligt in beginsel bij de brandweer, politie of Algemeen Leider/Officier van Dienst Rail (AL/OVD-R) incidentenbestrijding ProRail. In acute situaties kan de Bedrijfshulpverlener (BHV) van de gebruiker van het emplacement besluiten tot ontruiming.

Bij algehele of gedeeltelijke ontruiming zijn de te ontruimen zones niet toegankelijk. Alle aanwezigen (met uitzondering van hulpverleners) dienen naar de vastgestelde verzamelplaatsen te gaan en aanwijzingen in het kader van de ontruiming op te volgen.

Ontruiming/evacuatie (inclusief eventuele vluchtroutes) wordt beschreven in het emplacement-BNP; zie de emplacementspecifieke documenten met lokale bijzonderheden.

7.4 Persrichtlijn

Sta zelf nooit de pers te woord. Alle perscontacten verlopen via de woordvoerder ProRail (zie 8.2) en/of de woordvoerder van uw eigen bedrijf.

8 Bijlagen

8.1 Bronnen en apps

Bronnen (documenten en websites)

DVP

<https://www.railalert.nl/dvp>

<https://www.railalert.nl/nieuws/2018-10-03-afspraken-mbt-veiligheidsinspecties>

www.b-t-c.nl (veiligheidstraining en examen om DVP te verkrijgen)

www.railalert.nl/regelgeving/regelgeving-aanrijdgevaar/regelgeving-trein (Wet- en regelgeving in het kader van de veiligheid bij werken op en rond railinfra)

<http://www.vtos.nl/>

Logistiek Portaal

Het [Logistiek Portaal](http://www.vtos.nl/) is één ProRail-site waarop veel logistieke informatie te vinden is, onder andere:

- links naar de applicaties die nuttig zijn voor de gebruikers van emplacementen
- een uitgebreide bibliotheek met documenten over bijvoorbeeld capaciteitsverdeling of jaardienst
- diverse wiki's met informatie, actueel nieuws en mededelingen.

De doelgroep van het Logistiek Portaal zijn primair de gerechtigden: partijen met een Toegangs- of Capaciteitsovereenkomst. Het Logistiek Portaal is ook toegankelijk voor de 'hulppersonen van ProRail', zoals aannemers en ingenieursbureaus. Een overzicht van deze hulppersonen vind je op ProRail.nl (Erkenningsregeling), in de 'Lijst van erkende ondernemers'.

Het Logistiek Portaal is het publicatiekanaal van ProRail Capaciteitsmanagement voor documenten die relevant zijn voor het logistieke proces en is primair bedoeld voor de vervoerders, maar nu dus ook voor de hulppersonen van ProRail toegankelijk.

Met name de Omgevingsvergunningen, het Huisreglement Spoorwegterreinen en daarmee samenhangende Lokale bijzonderheden emplacementen kunnen interessant zijn voor deze partijen. Daarbij hebben zij nu ook toegang tot de hyperlinks in de Netverklaring die verwijzen naar het Logistiek Portaal.

Hoe kunnen de partijen toegang krijgen tot het Logistiek Portaal?

Dit gaat via IDM. Via het IDM-portaal kunnen relaties van ProRail accounts en toegang aanvragen tot een aantal applicaties die ProRail ter beschikking stelt (afhankelijk van het type relatie). Op de site van Digitale Toegang, staat een en ander nader toegelicht.

Medewerkers van ProRail kunnen het Logistiek Portaal rechtstreeks benaderen.

Vergunningen aanvragen

<https://www.prorail.nl/leveranciers/inhoud/vergunningen-aanvragen>

Apps

SpoorRadar, storingenkaart

Toont alle storingen die gemeld zijn via de treindienstleider én een RVO-nummer hebben (Rapport van Onregelmatigheid).

RailMaps

RailMaps is een geografisch informatiesysteem (GIS). Met de webbased GIS-viewer kan de gebruiker zelf geografische informatie over het spoor en de omgeving kiezen en combineren. Zodoende kunnen naar eigen inzicht maatwerk-kaarten gemaakt worden.

Apps aanvragen bij ProRail

Bovengenoemde (en andere) applicaties aanvragen kan via:

<https://www.prorail.nl/leveranciers/zo-regelt-u-toegang-tot-applicaties-van-prorail>

8.2 Emplacementen op orde, gedragsregels

1. Sluit hekwerken, deuren en andere toegangsmogelijkheden na gebruik direct af.
2. Houd bij parkeren de brandblusvoorzieningen én de vlucht-, calamiteiten-, en toegangswegen vrij.
3. Voer alleen activiteiten uit waarvoor u aantoonbaar vakbekwaam bent én draag de voorgeschreven Persoonlijke Beschermingsmiddelen.
4. Houd het emplacement schoon en netjes, zet (bouw)materialen bij elkaar en houd rekening met andere gebruikers.
5. Richt uw werkplek zo in dat u anderen minimaal hindert én laat de werkplek opgeruimd achter.
6. Zorg voor uw eigen veiligheid én spreek elkaar aan op onveilig gedrag.
7. Wees extra alert bij routinematige werkzaamheden.
8. Houd rekening met omwonenden en veroorzaak geen onnodige overlast bij de uitvoering van uw werkzaamheden.

Colofon

Titel	Richtlijn: gedragsregels op spoorwegterreinen
Kenmerk	RLN00300
Versie	015
Datum	01-06-2025
Status	Definitief

Disclaimer

Hoewel ProRail zich tot het uiterste inspent om de inhoud van dit document zo actueel en volledig mogelijk te houden, kan zij geen enkele garantie bieden voor de nauwkeurigheid, geldigheid, volledigheid of actualiteit van de informatie die in dit document wordt gepubliceerd. ProRail aanvaardt in dat verband geen enkele aansprakelijkheid.